

Projekt PEACHD nabírá na rychlosti

Miroslav Barták

e-mail | miroslav.bartak@lf1.cuni.cz

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

PEACHD je pilotní projekt evropské akce zaměřené na zdravotní determinanty rakoviny, s podtitulem Integrovaná prevence nádorových onemocnění prostřednictvím ovlivnění rizikových faktorů životního stylu – adaptace a operacionalizace přístupu BRIEF.

V únoru 2024 byl zahájen tříletý mezinárodní projekt **PEACHD - Piloting European Action on Cancer Health Determinants (Integrated cancer prevention through lifestyle risk factors - Adapting and operationalising the BRIEF approach)** financovaný z programu EU4Health (2021/2027) na základě Výzvy EU4H-2022-PJ-3. Koordinátorem projektu je Clínic Foundation for Biomedical Research (FRCB / IDIBAPS) ze španělské Barcelony, UK – prostřednictvím Kliniky adiktologie 1. LF UK – je jedním z pěti partnerů, z nichž ostatní zastupují Polsko, Španělsko (dva) a Portugalsko.

Rakovina představuje téměř čtvrtinu všech ročních úmrtí v Evropě a do roku 2040 se má toto číslo zvýšit o více než 34 %. V Evropě existují nerovnosti mezi jednotlivými skupinami obyvatel, přičemž skupiny s nižším socioekonomickým statutem (SES) jsou rakovinou neúměrně zatíženy. Poptávka po péči převyšuje zdroje evropských zdravotnických systémů, zejména v zemích, kde žije větší počet uprchlíků, a proto jsou prioritou rozsáhlé a účinné preventivní iniciativy.

Vzhledem k tomu, že téměř polovinu všech případů rakoviny lze přičíst chování, jako je kouření, užívání alkoholu, nevhodné stravovací návyky, sedavý způsob života, nadváha a nadměrné vystavení ultrafialovému záření (UV), závisí prevence a kontrola rakoviny do značné míry na formování lidského chování.

Hlavním cílem projektu PEACHD je vyvinout a vyzkoušet rozsáhlý integrovaný screening a krátkou poradenskou intervenci pro prevenci rakoviny prostřednictvím řešení rizikových faktorů životního stylu: kouření, konzumace alkoholu, nedostatku fyzické aktivity, nezdravé stravy, nadváhy a vystavování se UV záření.

Projekt PEACHD přizpůsobí a operacionalizuje přístup WHO-EU BRIEF (2022) k provádění krátkých intervencí v primární péči různým evropským kontextům a populacím s cílem řešit nerovnosti v oblasti zdraví; s využitím

participativních procesů se sladí s cíli společné akce EU proti rakovině a definují a spoluvytvářejí se intervenční protokoly a nástroje, které se budou používat ve třech různých prostředích.

Nástroje budou upraveny na míru a pilotně ověřeny z hlediska proveditelnosti ve třech zemích: v Polsku, České republice a Španělsku (Katalánsko), se zvláštním zřetelem na uprchlíky/migranty a obyvatelstvo s nízkým sociálním statutem.

Konkrétně se projekt PEACHD zaměřuje na:

- vývoj a přizpůsobení osobní intervence a digitálního nástroje pro řešení chování v oblasti životního stylu, které zvyšuje riziko rakoviny (a dalších neinfekčních onemocnění);
- výškolení zdravotníků, sociálních pracovníků, poskytovatelů komunitní péče a ukrajinských odborníků v oblasti intervence a na propagaci vytvořeného digitálního nástroje;
- prozkoumání dosahu programu u běžné populace, skupin s nízkým sociálním statutem a vysídlených osob.

Očekává se, že projekt PEACHD bude mít dopad na klíčové vědecké a společenské oblasti EU, především na vytváření a šíření nových poznatků, podporu provádění inovativních intervencí, snižování zátěže rakovinou (a zátěže jinými neinfekčními nemocemi) a podporu rozhodování založeného na důkazech.

PEACHD bude mít dopad na občany EU tím, že bude podporovat a doplňovat společnou akci při snižování celkové zátěže rakovinou a při realizaci obecného cíle programu EU4Health, kterým je zlepšování a podpora zdraví. Další dopad bude mít v průřezové prioritní oblasti snižování nerovností v oblasti zdraví tím, že se zaměří na zranitelné skupiny, zejména na obyvatelstvo s nízkým sociálním statutem a vysídlené obyvatelstvo.

Očekávané výsledky projektu PEACHD:

- vývoj a pilotní provoz vícefaktorového screeningu a krátké intervence (SBI) zaměřené na rizikové fakto-

Obrázek 1 | Z kick-off meetingu konaného 14.–15. 2. 2024 v Barceloně. Třetí zleva PhDr. Miroslav Barták, Ph.D., a šestý zleva Mgr. Benjamin Petruželka, Ph.D., zástupci za 1. LF UK

ry rakoviny a dalších neinfekčních onemocnění související se životním stylem v prostředí primární a komunitní péče;

- pilotní proškolení zdravotnických pracovníků a pracovníků komunitní péče, kteří pracují se zranitelnými skupinami, v oblasti poskytování této intervence;
- vytvoření pokynů pro realizaci školení a jeho přizpůsobení místním podmínkám.

**Co-funded by
the European Union**

Výsledky PEACHD přispějí k novým poznatkům v těchto oblastech:

- určení priorit a potřeb v oblasti prevence rakoviny prostřednictvím zpráv o analýze nedostatků a přehledů důkazů;
- vytvoření praktických modelů pro souběžné řešení více rizikových faktorů prostřednictvím integrovaného screeningu a krátké intervence;
- přizpůsobení programů pro změnu životního stylu, které budou poskytovány v různých kontextech specifickým cílovým skupinám (migranti a obyvatelstvo s nízkým sociálním statusem), prostřednictvím participativních procesů;
- vytvoření návrhů na systémové úrovni pro přizpůsobení a provádění budoucích programů krátkých intervencí pro více rizikových faktorů životního stylu současně u různých populací a v různých kontextech.

PEACHD – Piloting European Action on Cancer Health Determinants.
Project. No. 101129260, funding programme
EU4Health Programme (2021/2027).